

1078-2
(2^e)

Gemeente Amsterdam

Milieu-effectrapportage
voor de verondieping van het
Nieuwe Meer

Startnotitie

P 1078-02
(2e ex)

Erratum

behorend bij de startnotitie 'Milieueffectrapportage voor de verondieping van het Nieuwe Meer'

1. postcode DWR is 1096 BA i.p.v. 1096 GJ
2. In § 4.1 puntje invloed op het woon- en leefmilieu i.p.v. geluidseffecten
3. Aanpassing paragraaf 4.1.5 :
Invloed op het woon- en leefmilieu
Het Nieuwe Meer vormt voor de beroepsvaart een belangrijke doorgangsroute. Onderzocht zal worden in hoeverre het transport en het storten van de baggerspecie ter plaatse van het Nieuwe Meer een significant effect heeft op de omgeving. Bijvoorbeeld geluidseffecten in vergelijking met het huidige geluidsniveau (*luchthaven Schiphol, beroepsvaart en recreatie*).

INITIATIEFNEMER:

Gemeente Amsterdam
Burgemeester en Wethouders
Dienst Waterbeheer en Riolering (DWR)
Sector Waterbeheer Amsterdam
Spaklerweg 18
1096 GJ Amsterdam

OPDRACHTGEVERS STARTNOTITIE:

Dienst Waterbeheer en Riolering (DWR)
Sector Waterbeheer Amsterdam
Spaklerweg 18
1096 GJ Amsterdam

Milieudienst Amsterdam
Weesperplein 4
Postbus 922
1000 AX Amsterdam

BEVOEGD GEZAG:

Hoogheemraadschap van Rijnland
Bezoekadres: Breestraat 59 te Leiden
telefoon: 071- 5168268
fax 071- 5123916

INSPRAAK:

U kunt uw schriftelijke reactie op deze Startnotitie milieueffectrapportage voor de herinrichting van het Nieuwe Meer binnen de daartoe gestelde termijn insturen naar:
Hoogheemraadschap van Rijnland
Postbus 156
2300 AD LEIDEN

INFORMATIE:

DWR mw. A. Kos (035-6477711)
Milieudienst Amsterdam dhr. A.T. Kiewiet (020- 5513843)

autorisatie	naam	paraaf	datum
opstelling	P. Zwart	B/g Z	28/10
vrijgave	R.E. van Doorn	P	28/10

Inhoudsopgave

1 Inleiding	1
1.1. Inleiding	1
1.2. Rol van de Startnotitie	2
1.3. Initiatiefnemer en bevoegd gezag	2
1.4. Leeswijzer	2
2 Voorgenomen activiteit	3
2.1. Doel voorgenomen activiteit	3
2.2. Aard en omvang voorgenomen activiteit	3
2.3. Locatie van voorgenomen activiteit	5
3 Alternatieven en varianten	9
4 Beschrijving te verwachten milieueffecten	10
4.1. Te verwachten milieueffecten	10
4.1.1. Effecten op de waterbodem	10
4.1.2. Effecten op het grondwater	10
4.1.3. Effecten op het oppervlaktewater	11
4.1.4. Effecten op aquatisch milieu (flora en fauna)	11
4.1.5. Geluidseffecten	12
4.1.6. Veiligheid (beroepsvaart en recreatie)	12
4.2. Vergelijking van de alternatieven	12
5 Genomen en te nemen besluiten	13
5.1. Reeds genomen besluiten	13
5.2. Te nemen besluiten	13
6 Procedurele aspecten m.e.r.	14
6.1. Inleiding	14
6.2. Startnotitie	14
6.3. Inspraak, advies en richtlijnen	14
6.4. Opstellen MER	15
6.5. Beoordeling MER	15
6.6. Inspraak, advies en toetsing	15
6.7. Besluit over genomen activiteit	15
6.8. Evaluatie van de activiteit	15

1 Inleiding

1.1. Inleiding

De gemeente Amsterdam heeft het voornemen om het Nieuwe Meer te verondiepen met bij baggerwerkzaamheden vrijkomende niet tot licht verontreinigde (klasse 0, 1 en 2 volgens toetsingsvoorschriften uit de Evaluatienota Water¹) baggerspecie.

Het Nieuwe Meer is op grond van een vergelijking van technische, milieuhygiënische, logistieke en economische aspecten als de meest gunstige locatie voor de toepassing van schone en licht verontreinigde (klasse 0, 1 en 2) baggerspecie naar voren gekomen in de door de Amsterdamse raad vastgestelde nota "Verwijdering en verwerking van baggerspecie in Amsterdam 1995-2015".

Voor het toepassen van Amsterdamse klasse 0, 1 en 2 baggerspecie in het Nieuwe Meer zal bij het Hoogheemraadschap van Rijnland een vergunning in het kader van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren worden aangevraagd. Door wijziging van de wet- en regelgeving (gepubliceerd in het Staatsblad 293 en sinds 1 september jl. in werking) vervalt voor het toepassen van klasse 0, 1 en 2 onderhoudsbaggerspecie in oppervlaktewateren de verplichting tot een Wet milieubeheervergunning en een m.e.r.-procedure. Vooruitlopend op deze wijziging heeft de wethouder Milieu in augustus 1997 besloten dat in dat geval Amsterdam een MER op vrijwillige basis opstelt om tegemoet te komen aan de wensen van meerdere maatschappelijke organisaties.

Op basis van het verwachte aanbod van klasse 0, 1 en 2 baggerspecie en de huidige beschikbare verwerkingscapaciteit (depots in het Oostelijke Havengebied en de afdeklaag van de Amerikahaven) is de verwachting dat de capaciteit van de resterende bergingsmogelijkheden voor deze baggerspecie binnen Amsterdam zelfs voor de korte termijn onvoldoende zal zijn.

Om stagnatie in onderhoudswerkzaamheden van vaarwegen of vertraging van de uitvoering van (groot)stedelijke projecten te voorkomen, is nieuwe bergingscapaciteit voor klasse 0, 1 en 2 noodzakelijk.

Tevens is het gewenst dat een bergingsmogelijkheid wordt gecreëerd voor het zogeheten specifiek kwaliteitsbaggeren. (Dit speelt vooral voor het plassengebied waar geen onderhoudsplicht bestaat zoals bijvoorbeeld de Amstelveense Poel e.a). Kwaliteitsbaggeren is het baggeren in een gebied met een hoge natuurwaarde om het ecologisch functioneren te verbeteren. Het baggeren is dan gericht op het verbeteren van het doorzicht, de zuurstofhuishouding, bestrijding van eutrofiëring, verwijdering van microverontreinigingen of combinaties van deze doelstellingen.

In de nabije toekomst wordt een extra beslag op de (schaarse) bergingscapaciteit voor deze klasse 0, 1 en 2 baggerspecie verwacht. Door preventieve maatregelen zoals de sanering van diffuse en puntbronnen van verontreiniging en de algehele kwaliteitsverbetering van aangevoerd slib uit de wateren van herkomst (m.n. de Rijn) wordt een verbetering van de baggerspeciekwaliteit binnen Amsterdam bereikt. Deze ontwikkeling resulteert op termijn in een afname van de hoeveelheid sterk verontreinigde (klasse 3 en 4) baggerspecie en een navenante toename van de hoeveelheid klasse 0, 1 en 2 baggerspecie.

¹ Regeringsbeslissing over de Evaluatienota Water. Aanvullende beleidsmaatregelen en financiering 1994 - 1998, Tweede Kamer, vergaderjaar 1993 - 1994, 21250, nrs. 27 - 28. SDU, Den Haag, 1994.

Het huidige Nieuwe Meer is ontstaan als gevolg van het winnen van zand voor het bouwrijp maken van in de nabijheid gelegen gebieden is. De huidige maximale diepte van deze plas is circa NAP - 30 m. Voor de huidige functies van de plas (recreatie, natuur, wonen en varen) is het handhaven van deze grote diepte niet noodzakelijk.

Het verondiepen van het Nieuwe Meer heeft als primair maatschappelijk doel een oplossing te bieden voor het te verwachten tekort vanaf 2001 aan bergingscapaciteit voor klasse 0, 1 en 2 baggerspecie binnen het Amsterdamse. Het secundaire doel is het streven een ecologische meerwaarde te bereiken.

1.2. Rol van de Startnotitie

In deze startnotitie wordt een globale beschrijving gegeven van de aard en omvang van de voorgenomen activiteit, met andere woorden voor welke activiteiten en welke besluiten wordt het MER gemaakt.

In de startnotitie is beschreven welke alternatieven naast de autonome ontwikkeling worden uitgewerkt. Van deze alternatieven worden in het MER de belangrijkste milieueffecten beschreven.

Met de startnotitie wordt vooraf aan het bevoegd gezag, de Commissie voor de milieueffectrapportage (Cmer), de wettelijke adviseurs, belangengroepen en de bevolking van Amsterdam en omliggende gemeenten, duidelijk gemaakt wat verwacht kan worden van deze m.e.r.

Inpraak op de startnotitie en het advies van de Cmer over de richtlijnen waaraan de inhoud van het MER moet voldoen, bepalen de uiteindelijke inhoud van het MER. Het bevoegd gezag stelt de definitieve richtlijnen voor de inhoud van het MER uiteindelijk vast. Het MER wordt hier later ook aan getoetst.

1.3. Initiatiefnemer en bevoegd gezag

Het MER "verondieping van het Nieuwe Meer" wordt op initiatief van het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Amsterdam gemaakt. Als bevoegd gezag voor de m.e.r. treedt het Hoogheemraadschap van Rijnland op.

1.4. Leeswijzer

In hoofdstuk twee worden het doel, de aard en de locatie van de voorgenomen activiteit beschreven. In hoofdstuk drie is aangegeven welke alternatieven in het MER worden uitgewerkt. Wat de belangrijkste te verwachten milieueffecten zijn als gevolg van de verondieping wordt in hoofdstuk vier aangegeven. De reeds genomen en nog te nemen besluiten zijn in hoofdstuk vijf vermeld. De procedurele aspecten van de m.e.r. worden in hoofdstuk 6 behandeld.

Achterin kunt u een verklarende lijst met afkortingen en begrippen inzien.

2 Voorgenomen activiteit

2.1. Doel voorgenomen activiteit

Het verondiepen van het Nieuwe Meer heeft als primair maatschappelijk doel een oplossing te bieden voor het te verwachten tekort vanaf 2001 aan bergingscapaciteit voor klasse 0, 1 en 2 baggerspecie binnen het Amsterdamse. Het secundaire doel is het streven een ecologische meerwaarde te bereiken.

Het verondiepen van het Nieuwe Meer met klasse 0, 1 en 2 baggerspecie dient tenminste te voldoen aan de volgende voorwaarden:

1. de toe te passen klasse 0, 1 en 2 baggerspecie voldoet aan de normen van de nog aan te aanvragen vergunning in het kader van het Wet verontreiniging oppervlaktewater;
2. de uitvoering van de verondieping past binnen het reeds lopende project dat gericht is op het voorkomen van algenbloei;
3. geen verslechtering of verwaarloosbare negatieve effecten op de waterkwaliteit;
4. geen verslechtering of verwaarloosbare negatieve effecten op het eco-systeem (meer algenbloei, eutrofiëring);
5. het bergend *oppervlak* mag niet verminderen;
6. optimaal afstemmen met andere herinrichtingsplannen in het Nieuwe Meer;
7. afdekking van de verontreinigde waterbodem.

2.2. Aard en omvang voorgenomen activiteit

De voorgenomen activiteit voorziet in het aanbrengen/verspreiden van klasse 0, 1 en 2 baggerspecie in de diepe zandwinputten in het Nieuwe Meer.

Het verondiepen van het Nieuwe Meer dient in eerste instantie een oplossing te bieden voor de baggerspecie uit de Amsterdamse stadsboezem. Mogelijk is het ook een optie voor de baggerstromen afkomstig uit achterstallig onderhoud van de stadsdelen, baggerspecie uit (grote)infrastructurele projecten en baggerspecie samenhangend met Amsterdamse belangen². Mogelijk is het Nieuwe Meer ook een optie voor onderhoudsbaggerspecie en zogeheten kwaliteitsbagger uit de omliggende waterschappen.

Het te verwachten volume van de meeste baggerstromen is door de vele onzekerheden lastig te bepalen. Zo wordt bijvoorbeeld het aanbod van onderhoudsbagger vooral bepaald door het tempo waarin het achterstallig onderhoud de komende jaren wordt aangepakt. Dit geldt voor de meeste baggerstromen. Een uitzondering daarop vormt het aanbod uit de Amsterdamse stadsboezem. Hiervan is bekend dat de hoeveelheid klasse 0, 1 en 2 baggerspecie jaarlijks tenminste 20.000 m³ bedraagt. Er wordt dan ook per jaar tussen 20.000 en 120.000 m³ klasse 0, 1 en 2 baggerspecie aan aanbod verwacht.

De einddiepte voor de aanvulling is nog niet bekend. Het Hoogheemraadschap van Rijnland zal op basis van de resultaten van het MER en de daarbij benodigde onderzoeken de maximaal toegestane eindverondieping vaststellen. In het MER worden de effecten tot een maximale verondieping van 7,5 m ten opzichte van de waterspiegel uitgewerkt. De verondieping tot 7,5 meter beneden de waterspiegel is een indicatie, verdere aanvullingen worden echter niet reëel geacht gezien de

² Het betreft hier specie die afkomstig is van aanbieders, anders dan Amsterdam, maar waarbij Amsterdamse concernbelangen spelen. Het gaat bijvoorbeeld om specie die vrijkomt bij verbreding van vaarwegen en een bijdrage leveren aan een betere bereikbaarheid van de Amsterdamse haven.

functies van de plas. De benodigde hoeveelheid aan te brengen baggerspecie is afhankelijk van de toegestane einddiepte van de plas. In onderstaande tabel zijn voor verschillende nieuwe waterdiepten de benodigde hoeveelheden baggerspecie vermeld ³.

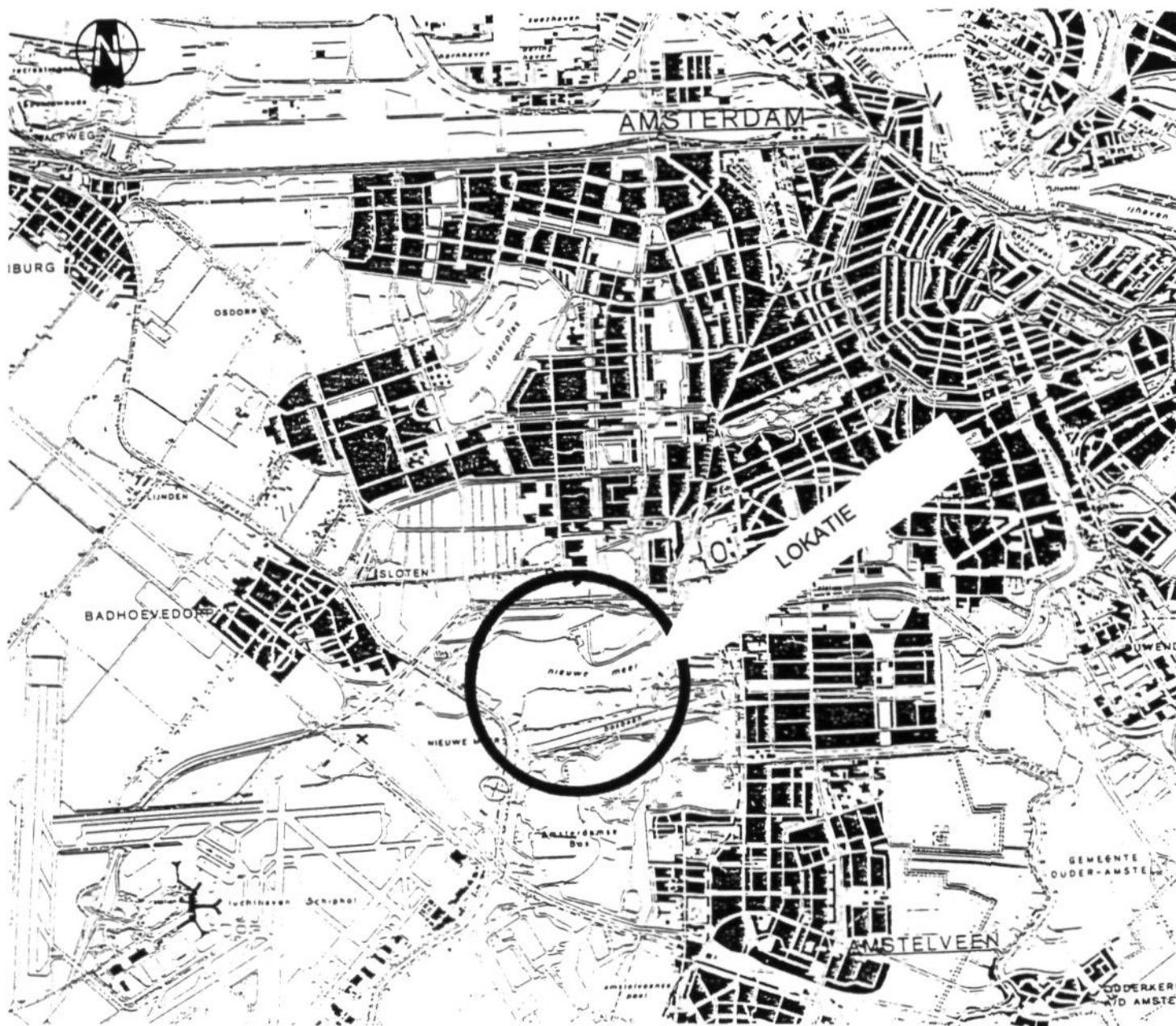
Aanvullen tot m tov water- spiegel	Cumulatieve inhoud hele plas		Cumulatieve inhoud westelijk deel van plas	
	x1000 m ³	%	x 1000 m ³	%
7,5	11230	60,4	7861	42,3
10	9013	48,5	6309	33,9
12,5	7281	39,2	5096	27,4
15	5549	29,8	3884	20,9
17,5	4091	22,0	2864	15,4
20	2833	15,2	1983	10,7
22,5	1770	9,5	1239	6,7
25	913	4,9	639	3,4
27,5	360	1,9	252	1,4
30	22	0,1	16	0,0

Tabel 1 Nieuwe waterdiepten en hiervoor benodigde hoeveelheden aan te brengen baggerspecie

³ Dit betreft de uiteindelijk geconsolideerde hoeveelheden.

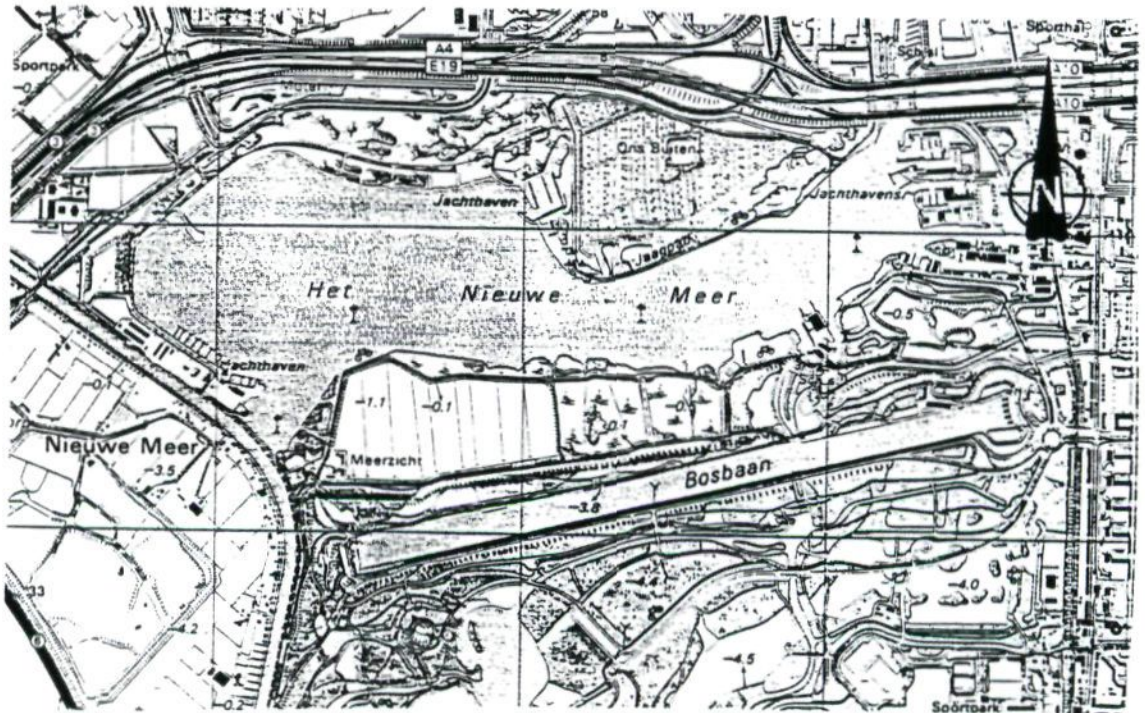
2.3. Locatie van voorgenomen activiteit

Het Nieuwe Meer is gelegen in de Gemeente Amsterdam en maakt deel uit van de boezem van Rijnland (Zie bijlage 4.1). De plas heeft een oppervlak van ongeveer 130 ha.

Figuur 4.1: Overzichtstekening van de regio Amsterdam met het Nieuwe Meer (schaal $\pm 1:67.500$)

Het gebied wordt in het zuiden begrensd door het Amsterdamse Bos. De oeverzijde van het Amsterdamse Bos bestaat uit een recreatie- en een natuurzone. Het meer staat in het westen in open verbinding met de ringvaart van de Haarlemmermeer en in het oosten via schutsluizen in verbinding met de Schinkel. In het noorden liggen de Oeverlanden. De Oeverlanden zijn voor een deel ontstaan als gevolg van puinstortingen na de zandwinning. Behalve twee jachthavens, een puindam en een volkstuinencomplex bestaan de Oeverlanden uit een natuurzone en een recreatiezone. De herinrichting van de recreatiezone is sinds midden 1999 in volle gang. In het oostelijk deel van het Nieuwe Meer zijn enkele jachthavens en havens voor woonboten gelegen. (zie fig. 4.2).

Figuur 4.2: Overzichtstekening van het Nieuwe Meer (schaal 1:25.000)

De huidige vorm van het Nieuwe Meer is ontstaan door zandwinning. In het westelijk deel van het Nieuwe Meer is in 1958 zand tot een maximale diepte van NAP - 40 m gewonnen. Vanaf 1962 werd in deze voormalige zandwinput baggerspecie uit de Amsterdamse grachten gestort. De baggerspecie was vaak sterk verontreinigd met zware metalen en PAK. Met de huidige beoordelingswijze zou deze specie onder de klassen 3 vallen, maar gezien de geschiedenis kan klasse 4 niet op voorhand worden uitgesloten. Indien toch klasse 4 aanwezig blijkt dient een raamsaneringsplan opgesteld te worden dat door de Provincie moet worden goedgekeurd. Langs de noordoever werd met behulp van een Baileybrug puin gestort. Vanaf ongeveer 1965 tot 1971 is ter plaatse van het oostelijk deel van de plas zand tot ruim NAP- 30 m gewonnen (zie figuur 4.3). In 1988 is met het storten van de baggerspecie in de Nieuwe Meer gestopt.

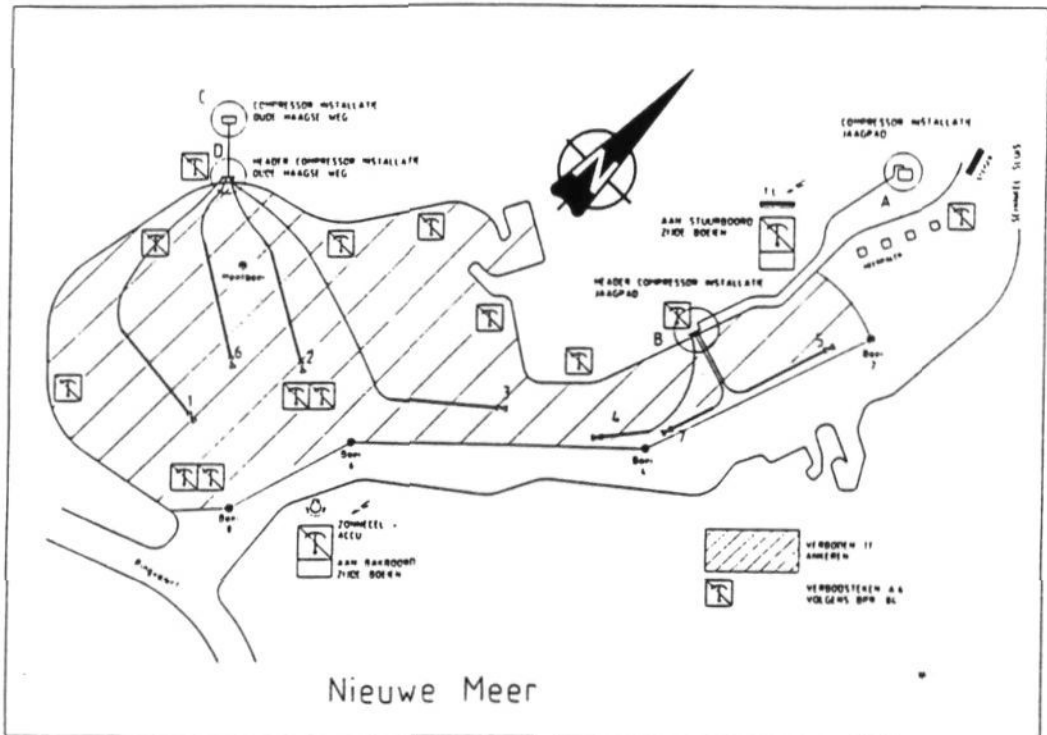

Fig 4.3 dieptelijnen in het Nieuwe Meer (in meters)

Uit een peiling van 3 juli 1991 blijkt de maximale diepte ter plaatse van zowel de westelijke als oostelijke helft van het Nieuwe Meer tot circa NAP- 30 m te zijn teruggebracht. De dikte van de gestorte sliblaag varieert van 1 meter tot 15 meter. In het midden van het westelijk deel ligt de meeste baggerspecie. In het oostelijk deel ligt het minste slib (laagdikte 1 à 2 m).

In de huidige situatie is door de diepe putten in de plas sprake van stratificatie. Verder is door de aanvoer van meststoffen vanuit de Ringvaart van de Haarlemmermeer het Nieuwe Meer zeer nutriëntenrijk met als gevolg een overmaat aan algengroei in de plas. Door de vorming van vlokken en drijfslagen krijgt één algensoort in het Nieuwe Meer de overhand. Het afsterven van deze drijfslagen veroorzaakt(e) regelmatig overlast door de daarbij vrijkomende rottingsluchten in de noord-oosthoek bij de havens en de woonschepen.

In het Nieuwe Meer zijn om overlast van een overmatige algengroei tegen te gaan in 1992 twee destratificatie-installaties geplaatst. In totaal is ongeveer 5 km geperforeerde leiding aangebracht over de bodem van de plas. Het leidingwerk is circa 1 meter boven de bodem in de lengterichting van de plas aangebracht. Het leidingsysteem wordt op zijn plaats gehouden door afgezonken betonblokken. Om beschadiging te voorkomen van de beluchtingsbuizen geldt voor een groot gedeelte van de plas een ankerverbod (zie figuur 4.4).

Figuur 4.4: situatieschets van de beluchtingsinstallaties en vaarroute in het Nieuwe Meer

In het provinciaal Waterhuishoudingsplan van Noord-Holland hebben delen van de plas de hoofdfuncties agrarisch gebruik, vis-, zwem-, of vaarwater gekregen en recreatie als nevenfunctie. De functie zwemwater geldt alleen voor de badzones van de Zuideroever en de Oeverlanden. Het gebied het Nieuwe Meer maakt deel uit van de provinciale ecologische hoofdstructuur.

3 Alternatieven en varianten

In het MER worden de volgende vijf alternatieven uitgewerkt:

1. nul-alternatief;
2. verondieping van de gehele plas;
3. verondieping van het westelijk deel van de plas;
4. verondieping van het oostelijk deel van de plas;
5. meest milieuvriendelijk alternatief.

Het nulalternatief: wat gebeurt er als de voorgenomen activiteit niet wordt uitgevoerd? Het nulalternatief beschrijft de bestaande situatie met de zogenoemde autonome ontwikkeling en dient als referentie voor de te verwachten effecten bij de andere alternatieven.

Het meest milieuvriendelijk alternatief (MMA): het alternatief waarbij de best bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast. Het alternatief waarbij wordt beschreven op welke wijze de nadelige gevolgen voor het milieu kunnen worden voorkomen en deze, voor zover dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk kunnen worden beperkt.

Per alternatief worden enkele varianten, uitgezonderd het nulalternatief, met verschillende einddiepten beschouwd. Voor alle alternatieven geldt dat aandacht zal worden besteed aan de werking van de destratificatie-installaties. De aanvoer van baggerspecie naar het Nieuwe Meer vindt voor alle alternatieven en/of varianten plaats met beunbakken. Voor het toepassen van de baggerspecie worden diverse varianten beschouwd (verschillende volumes aan jaarlijks aanbod baggerspecie, continu of specifieke perioden van toe passen baggerspecie (niet in de zomer bijv.), onderlosser, aanbrengen met lage en hoge dichtheid, via een storkoker en/of diffusor binnen luwtezones etc.). Per variant zullen de verschillende ecologische inrichtingsmaatregelen worden gezien.

Voor de alternatieven en varianten worden de milieueffecten beschreven.

4 Beschrijving te verwachten milieueffecten

4.1. Te verwachten milieueffecten

Bij het verondiepen van de plas met klasse 0, 1 en 2 baggerspecie kunnen de volgende milieueffecten worden onderscheiden:

- effecten op de waterbodem;
- effecten op het grondwater;
- effecten op het oppervlaktewater;
- effecten op het aquatisch milieu (flora en fauna);
- geluidseffecten.

Tevens wordt het effect op de veiligheid (beroepsvaart en recreatie) beschouwd.

In de volgende paragrafen worden de verschillende (milieu)effecten toegelicht.

Bij het bepalen van de milieueffecten van de alternatieven wordt onderscheid gemaakt tussen de periode van aanleg en de eindsituatie na het gereedkomen van de verondieping/herinrichting (nadat de consolidatie van de baggerspecie volledig heeft plaatsgevonden).

Verschillende effecten kunnen niet los van elkaar gezien worden. Indien er samenhang bestaat tussen milieuaspecten, wordt deze samenhang in het MER beschreven.

4.1.1. Effecten op de waterbodem

Als gevolg van de stortingen in het verleden ligt verspreid over vrijwel de gehele waterbodem van het Nieuwe Meer een verontreinigde klasse 3 (mogelijk gedeeltelijk klasse 4) sliblaag.

In het midden van het westelijke deel van de plas is de sliblaag het dikst (circa 15 m). In het oostelijk deel ligt een sliblaag van 1 à 2 m dikte.

Het effect van het aanbrengen van nieuwe sliblagen van klasse 0, 1 en 2 baggerspecie is, naast vanzelfsprekend verondieping, een verbetering van de kwaliteit van de bovenste waterbodemiaag. De mogelijke invloed hiervan op de infiltratie en het waterbodemeleven is een aspect bij de effecten op het grondwater en het aquatisch milieu. Tevens moet naar het effect van de stortingen op de waterbodem naar de omgeving worden gekeken (hydrodynamica van het slib).

4.1.2. Effecten op het grondwater

Als gevolg van infiltratie door de reeds aanwezige en nieuwe sliblagen kunnen verontreinigingen zich verspreiden naar de onderliggende bodem en het watervoerend pakket. De snelheid waarmee is afhankelijk van de doorlatendheid van de bodem en de reeds aanwezige sliblagen, grondwaterstromingsrichting en de fysisch-chemische eigenschappen van de verontreinigingen en slibdeeltjes.

De invloedssfeer en de resulterende concentraties in het grondwater worden met behulp van een model berekend en geanalyseerd.

4.1.3. Effecten op het oppervlaktewater

De effecten op het oppervlaktewater worden veroorzaakt door:

- a) het storten van de baggerspecie;
- b) emissies van poriënwater tijdens consolidatie van de baggerspecie;
- c) emissies in de eindfase (diffusie).

- Ad a) Bij het storten spelen de uitwisseling van milieubelastende stoffen in de baggerspecie en de vertroebeling. De mate waarin deze processen plaatsvinden hangen samen met de wijze van storten én de eigenschappen van het slib.
- Ad b) Bij het baggeren en storten van baggerspecie vindt uitlevering plaats. Dat houdt in dat in het begin de nieuwe sliblaag minder gepakt is en een overmaat aan water bevat. Door consolidatie treedt poriënwater uit. Hoe groot dit effect is op het oppervlaktewater, wordt bepaald door de geohydrologische situatie, de snelheid van consolidatie en de gehalten in het poriënwater.
- Ad c) In de eindfase - als de consolidatie heeft plaatsgevonden - kan verspreiding van milieubelastende stoffen optreden door concentratieverschillen van componenten in de sliblaag en het oppervlaktewater.

4.1.4. Effecten op aquatisch milieu (flora en fauna)

In de huidige situatie is door de diepe putten in de plas sprake van stratificatie. Verder is door de aanvoer van meststoffen vanuit de Ringvaart van de Haarlemmermeer het Nieuwe Meer zeer nutriëntenrijk met als gevolg een overmaat aan algengroei in de plas. Door de vorming van vlokken en drijfslagen krijgt één algensoort in het Nieuwe Meer de overhand. Het afsterven van deze drijfslagen veroorzaakt(e) regelmatig overlast door de daarbij vrijkomende rottingsluchten. Om de vorming van drijfslagen te voorkomen wordt in het zomerseizoen het water in verticale beweging gebracht door middel van twee beluchtingsinstallaties op de waterbodem.

Het verondiepen van de plas kan op drie wijzen invloed hebben op de algengroei:

- De verkleining van het totale watervolume kan een verhoging van de watertemperatuur met mogelijk enkele graden tot gevolg hebben. Een hogere (water)temperatuur betekent veelal meer algengroei.
- Of Amsterdamse baggerspecie hoge gehalten aan vermestende stoffen bevat die bijdragen aan de eutrofiëring en daarmee aan de algengroei, is momenteel onbekend. Dit wordt nader onderzocht in het MER.
- Het opheffen van stratificatie.

Deze aspecten zullen in het MER nader onderzocht moeten worden.

Daarnaast zal de invloed van het verondiepen op de huidige waterbodemplora en fauna onderzocht worden. Dit geldt ook ten aanzien van de effecten op fouragerende of rustende watervogels.

De uitvoering van de verondieping zal geen nadelig effect mogen hebben op het lopende project ter voorkoming van algenbloei. In het MER zal een uitvoeringswijze van het storten en/of beluchten uitgewerkt worden die aan deze eis voldoet. Hierbij valt te denken aan de stortwijze, aanpassing van de beluchtingsinstallaties en/of delen van het jaar waarin wel of niet gestort kan worden.

4.1.5. Geluidseffecten

Het Nieuwe Meer vormt voor de beroepsvaart een belangrijke doorgangsroute. Onderzocht zal worden in hoeverre het transport en het storten van de baggerspecie ter plaatse van het Nieuwe Meer een significant geluidseffect veroorzaakt in vergelijking met het huidige geluidsniveau (luchthaven Schiphol, beroepsvaart en recreatie).

4.1.6. Veiligheid (beroepsvaart en recreatie)

Het Nieuwe Meer vormt voor de beroepsvaart een belangrijke doorgangsroute. Daarnaast vindt er vaarrecreatie op de plas plaats. Kwalitatief zal worden beschouwd in welke mate het transport en het storten van de baggerspecie ter plaatse van het Nieuwe Meer hinder of gevaarlijke situaties voor vaarrecreatie en beroepsvaart kan veroorzaken.

Mogelijke randvoorwaarden voor het aanbrengen van baggerspecie met betrekking tot vaarroutes en minimale vaardiepte worden bij de nautisch beheerder nagetrokken.

4.2. Vergelijking van de alternatieven

De milieueffecten per variant zullen in een apart hoofdstuk met elkaar vergeleken worden. Vergelijking van de alternatieven/varianten kan dan zowel per aspect als per cluster van effecten plaatsvinden. De vergelijking wordt gepresenteerd in tabelvorm. Hierbij wordt er maar gestreefd zolang mogelijk de effecten zelf te vergelijken zonder hieraan een waardering toe te kennen. Bij het toekennen van een waardering verdwijnt informatie door verschillende effecten met elkaar te vergelijken. Doelstelling is de effecten zoveel mogelijk objectief met elkaar te vergelijken. Pas in het laatste stadium wordt een waardering aan de effecten toegekend op basis van een vijfpuntsschaal van ++ (zeer goed) via 0 (neutraal) tot - - (zeer slecht).

5 Genomen en te nemen besluiten

5.1. Beleid en reeds genomen besluiten

Tot het relevante beleid en de reeds genomen besluiten behoren:

- Het Beleidsstandpunt verwijdering baggerspecie.
- Vierde nota Waterhuishouding.
- Besluit van 28 juni, houdende wijziging Inrichtingen - en vergunningenbesluit milieubeheer in verband met het in oppervlaktewateren of in de bodem brengen van schone tot matig verontreinigde onderhoudsspecie.
- Provinciaal Waterhuishoudingsplan Provincie Noord-Holland 1998-2000, 'Stilstaan bij stromen'.
- Amsterdams Programakkoord 1998-2002.
- Amsterdamse nota Verwijdering en verwerking van baggerspecie in Amsterdam 1995-2015.
- Besluit staf Wethouder Milieu Amsterdam 11 augustus 1997 om vrijwillige MER op te stellen.
- Toestemming van de Ministers van LNV en VROM voor het volgen van de procedure voor een vrijwillige m.e.r.
- Vervallen verplichting Wet Milieubeheervergunning en een m.e.r.-procedure voor toepassing baggerspecie klasse 0, 1 en 2 en onderhoudsbaggerspecie in oppervlaktewateren (Staatsblad 293, 1 september jl. in werking).

5.2. Te nemen besluiten

Tot de te nemen besluiten horen:

- Ontheffing van de keur voor de mate van verondieping.
- Vergunning in het kader van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

6 Procedurele aspecten m.e.r.

6.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de wettelijke procedure voor een MER stap voor stap beschreven. Voor deze voorgenomen activiteit wordt een m.e.r.-procedure op vrijwillige basis gevolgd. Op het vooroverleg na voor de toestemming om een vrijwillige m.e.r. te mogen volgen, zijn de procedures voor een verplichte of een vrijwillige m.e.r. gelijk.

Voor het vrijwillig doorlopen van een m.e.r. procedure is toestemming nodig van de ministers van VROM en LNV omdat ook de Commissie voor de m.e.r. ingeschakeld moet worden.

Inmiddels zijn de volgende stappen ondernomen om een m.e.r. op vrijwillige basis te mogen doorlopen.

- 1/ Overeenstemming tussen de initiatiefnemer (gemeente Amsterdam) en het bevoegd gezag voor de vrijwillige m.e.r. (Hoogheemraadschap van Rijnland).
- 2/ Hoogheemraadschap van Rijnland als bevoegd gezag heeft een gemotiveerd schriftelijk verzoek aan VROM ingediend voor het inschakelen van de Commissie voor de m.e.r.
- 3/ De ministers van VROM en LNV hebben het verzoek beoordeeld en positief beschikt.
- 4/ Het indienen van de startnotitie als begin van de standaardprocedure voor het opstellen van een MER.
- 5/ De Startnotitie is (vooraf, in concept) aangeboden aan het Dagelijks Bestuur van betrokken Stadsdelen; zij kunnen instemmen met inspraak.

6.2. Startnotitie

De startnotitie markeert het begin van de m.e.r. -procedure. De startnotitie beschrijft de voorgenomen activiteit van de initiatiefnemer. De startnotitie wordt ingediend bij het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag publiceert de startnotitie en verstuurt de startnotitie aan de adviseurs (o.a. Commissie voor de m.e.r.) en legt de startnotitie ter inzage.

6.3. Inspraak, advies en richtlijnen

De eerste inspraakronde begint direct na publicatie van de startnotitie. In deze ronde kan aangegeven worden wat de wensen zijn van de burgers en de belangenorganisaties ten aanzien van de inhoud van het later op te stellen MER. Welke alternatieven moeten bijvoorbeeld worden bestudeerd en welke milieueffecten verdienen in het bijzonder de aandacht. Bij het vaststellen van de richtlijnen voor de inhoud van het MER wordt rekening gehouden met de aandachtspunten en wensen die in de inspraak naar voren zijn gebracht.

Inspraakreacties moeten binnen vier weken na bekendmaking van startnotitie worden ingediend.

De gemeente Amsterdam organiseert tijdens de inspraakperiode een inspreekbijeenkomst, waarbij tevens informatieoverdracht plaatsvindt. De inhoud van de startnotitie en het verloop van de verdere procedure wordt dan nader toegelicht. Plaats en tijdstip van deze bijeenkomst zijn vermeld in de advertentie van de bekendmaking van de startnotitie.

Ook de Commissie voor milieueffectrapportage en de wettelijke adviseurs krijgen de gelegenheid aan het bevoegd gezag advies inzake de richtlijnen voor het MER uit te brengen.

Uiterlijk 13 weken na bekendmaking geeft het bevoegd gezag de richtlijnen voor het MER.

6.4. Opstellen MER

Voor het opstellen van het MER is de initiatiefnemer verantwoordelijk. In de procedure neemt deze fase het meeste tijd in beslag. Hoeveel precies hangt af van het aantal nog uit te voeren onderzoeken en het detailniveau van het MER. Beide aspecten worden grotendeels bepaald door de eerder vastgestelde richtlijnen. De initiatiefnemer kan overigens, gemotiveerd van de richtlijnen afwijken. Na afronding dient de initiatiefnemer het MER in bij het bevoegd gezag.

6.5. Beoordeling MER

Het bevoegd gezag beoordeelt binnen zes weken het MER op aanvaardbaarheid. Hierbij vormen de wettelijke eisen en de gegeven richtlijnen het beoordelingskader. Als het MER aanvaard is, wordt de ter visie legging van het MER binnen 8 weken gepubliceerd. Naar verwachting zal het MER begin 2001 worden gepubliceerd.

6.6. Inspraak, advies en toetsing

Gedurende een door het bevoegd gezag te bepalen termijn van tenminste 4 weken vanaf de dag waarop het MER ter inzage is gelegd, kan iedereen opmerkingen over de inhoud van het MER schriftelijk inbrengen. Tevens organiseert het bevoegd gezag een openbare hoorzitting waarbij iedereen mondeling opmerkingen kan inbrengen. Het bevoegd gezag maakt tenminste 2 weken van tevoren de tijd en plaats van de hoorzitting bekend.

Ook de wettelijke adviseurs brengen in deze termijn hun advies uit. Vervolgens toetst de Commissie voor m.e.r. het MER op volledigheid en juistheid. Ook nu vormen de wettelijke eisen en door het bevoegd gezag opgestelde richtlijnen het toetsingskader. De Commissie voor m.e.r. betreft de resultaten van de inspraak en advisering bij haar advies, dat binnen 5 weken na het verstrijken van de inspraaktermijn⁴ aan het bevoegd gezag moet zijn uitgebracht.

6.7. Besluit over genomen activiteit

Voor het toepassen van de klasse 0, 1 en 2 baggerspecie wordt een vergunning in het kader van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren bij het Hoogheemraadschap van Rijnland aangevraagd. Mede op basis van de milieueffectrapportage en van de resultaten en advisering neemt het bevoegd gezag een besluit. Het spreekt vanzelf dat die keuze goed gemotiveerd moet zijn. In elk geval moet worden aangegeven hoe met de resultaten van het MER is omgegaan.

6.8. Evaluatie van de activiteit

De wet schrijft voor dat het bevoegd gezag de milieugevolgen tijdens of na de realisering moet onderzoeken.

⁴ Werd de hoorzitting na de inspraaktermijn gehouden in dat geval 5 weken na de hoorzitting.

Schema procedure m.e.r.

Stappen m.e.r.	Acties Initiatiefnemer	Acties Bevoegd Gezag	Acties C-mer	Anderen	Wettelijke termijnen	Opmerkingen
1. Voorfase en het opstellen van Startnotitie	opstellen Startnotitie indienen Startnotitie					
Inspraak, advies en richtlijnen		bekendmaking				
			advies mbt richtlijnen	inspraak /advies	max. 9 weken	initiatiefnemer organiseert insprekbijeenkomst
		overleg				
		opstellen richtlijnen			max. 13 weken	
3. Het opstellen van het MER	opstellen van het MER indienen MER					
4. Beoordeling van het MER		Beoordeling aanvaardbaarheid MER			bij niet-ontvankelijk binnen 6 weken meedelen	
		Bekendmaking MER			binnen 10 weken publicatie MER	
5. Inspraak en advies				inspraak /advies	minimaal. 4 weken ter visie legging/ inspreken	BG kan/mag langere termijn bepalen
		organiseren openbare hoorzitting			max. 5 weken na de inspraaktermijn	tenminste 2 weken tevoren bekend maken valt de hoorzitting na inspraakperiode dan 5 weken na de hoorzitting
			toetsingsadvies C-mer			
6. Besluit over voorgenomen activiteit		Besluit bevoegd gezag				
7. Evaluatie van de activiteit	Evaluatie milieugevolgen					

Lijst met afkortingen en begrippen

C-mer	Commissie voor de milieu-effectrapportage
L.N.V.	Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
m.e.r.	milieueffectrapportage (procedure)
MER	Milieueffectrapport
MMA	Meest Milieuvriendelijk Alternatief
NAP	Normaal Amsterdams Peil
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Wvo	Wet verontreiniging oppervlaktewateren
aquatisch	het (oppervlakte)water betreffende
baggerspecie/slib	mengsel van zand, slib en water dat vrijkomt bij het verwijderen van (delen) van de waterbodem
Commissie voor de milieueffectrapportage	door het ministerie van VROM ingestelde onafhankelijke, landelijke commissie van deskundigen ter advisering m.b.t. m.e.r.'s
consolidatie	proces waarbij sliblagen door extra belasting in bepaalde mate in elkaar worden geperst en (consolidatie)water uit het slib vrijkomt.
diffusie	transport van chemische componenten als gevolg van concentratieverschil
ecologie	wetenschap die de relaties tussen (groepen van) organismen en hun omgeving bestudeert
eutrofiëring	vergroting van voedselrijkdom/overmatige voedselrijkdom
geohydrologie	wetenschap die zich bezig houdt met grondwater en grondwaterstroming (gedrag, fysische en chemische eigenschappen)
infiltratie	inzijging van (grond)water in de bodem
initiatiefnemer	particulier, bedrijf of overheidsorganisatie die een activiteit wil ondernemen
kwaliteitsindeling baggerspecie	landelijke indeling van baggerspecie gebaseerd op gehalten aan milieu-belastende stoffen in de baggerspecie
klasse 0	komt overeen met schone baggerspecie
klasse 1	licht verontreinigde baggerspecie
klasse 2	matig verontreinigde baggerspecie
maaiveld	(oorspronkelijke) hoogte van het terrein
milieu	de omgeving waarin een mens, plant en/of dier leeft
Milieueffectrapport	eindproduct van de m.e.r.
milieueffectrapportage (procedure)	het proces van de beschrijving van de te verwachte gevolgen voor het milieu van een voorgenomen activiteit en beschrijving van de alternatieven